

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 39

van **KOEN DANIËLS**

datum: 9 oktober 2020

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Algemeen secundair onderwijs (aso) - Stijging aantal leerlingen

Uit de september telling van de onderwijskoepels blijkt dat de leerlingenaantallen in het aso sterk stijgen. In het GO! Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap gaat het bijvoorbeeld over een stijging van 8,6% terwijl het aantal in het beroepssecundair (bso) en technisch secundair onderwijs (tso) respectievelijk steeg met 5,5% en 4,3%.

Er wordt voor deze stijging - die zich al enkele jaren doorzet maar dit jaar opmerkelijker is - een aantal verklaringen gegeven. Zo was er het gebrek aan fysieke opendeurdagen waardoor het gezegde 'onbekend is onbemind' kan spelen. Maar er werden ook twee derde minder B- en C-attesten gegeven in het secundair onderwijs omdat meer leerlingen het voordeel van de twijfel kregen. Ook uit het basisonderwijs krijgen we signalen dat in het kader van oriëntering leerlingen een advies hebben gekregen waar men 'het voordeel van de twijfel' in heeft laten spelen. Het feit dat de stijging in tso en bso minder hoog is, is opmerkelijk gezien de populariteit en publiciteit inzake STEM (Science, Technology, Engineering and Mathematics).

1. Welke verklaring ziet de minister waarom er zoveel meer inschrijvingen zijn in het algemeen secundair onderwijs in vergelijking met het tso en het bso?
2. Welk verband is er desgevallend met de corona-omstandigheden waarin de oriëntering diende te gebeuren?
3. Op sommige plaatsen in Vlaanderen zien we de promotie van een zogenaamde brede eerste graad, die er niet is. Scholen laten uitschijnen dat er geen verschillen zijn tussen studierichtingen.

Acht de minister het mogelijk dat deze informatie ouders ertoe heeft aangezet om een school te kiezen met aso-studierichtingen?

4. Zijn er scholen die door deze stijging qua capaciteit in de problemen komen en moet de verdeling van capaciteitsmiddelen in dezen worden herbekeken?

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 39 van 9 oktober 2020

van **KOEN DANIËLS**

1. In bijlage 1 en 2 bezorgen we enerzijds de leerlingenaantallen van schooljaar 2015-2016 tot en met schooljaar 2020-2021 per onderwijsnet en anderzijds de uitgereikte studiebewijzen. Wat vooral opvalt is dat de klassenraden meer uitgestelde beslissingen hebben genomen. Dit ligt ook in lijn met de communicatie die vanuit de overheid aan de scholen werd verspreid.

Scholen werden erop gewezen dat ze zoals steeds gebruik konden maken van vakantietaken en remediëring zodat leerlingen met ondersteuning van de school zelf tijdens de vakantie bepaalde tekorten konden bijwerken. Ook de mogelijkheid van bijkomende proeven, herexamens, inhaalstages om bijkomende informatie te verzamelen werden onder de aandacht gebracht.

Ik ben tevreden dat klassenraden dit ter harte hebben genomen. Het uitgangspunt was en blijft dat de klassenraad het vertrouwen krijgt om met kennis van zaken de juiste beoordeling te maken. Vorig schooljaar was immers voor scholen een allesbehalve gemakkelijk jaar. Voor bepaalde leerjaren in het secundair onderwijs had de klassenraad de leerlingen na 13 maart nog maar enkele keren gezien. Het is dan zeer moeilijk om weloverwogen beslissingen te nemen die zo een belangrijke impact hebben op de onderwijsloopbaan van leerlingen.

2. In het kader van de coronadecreetgeving mochten scholen afwijken van hun voorziene evaluatiebeleid. Zo kozen sommige scholen vorige jaar uitzonderlijk voor een beperkt aantal examens, permanente evaluatie in plaats van examens, of werd er meer dan gewoonlijk gekozen voor uitgestelde beslissingen. Uit de attesteringen blijkt dat leerlingen meer mogelijkheden hadden om de stap naar aso (verder) te zetten. Of er een causaal verband is, kan alleen onderzoek uitwijzen.
3. Ik beschik niet over concrete aanwijzingen dat er bij promotie voor de zogenaamde brede eerste graad en oriëntering naar aso een causaal verband is. Om de werkelijke motieven te achterhalen zou er bij ouders en leerlingen gepeild moeten worden, aangezien de studiekeuze bij hen berust.
4. Ik heb tot nu toe geen signalen ontvangen dat door de veranderingen in het studiekeuzepatroon scholen op vlak van capaciteit in de problemen komen.

De capaciteitsmonitor, waarvan de eerste editie is opgeleverd in 2015 en de tweede editie in 2018, wordt sinds de oplevering van de eerste editie in 2015 gehanteerd als basis voor de verdeling van de capaciteitsmiddelen. Centraal in de capaciteitsmonitor staat de vergelijking van de verwachte vraag met de verwachte toekomstige aanbodcapaciteit en dit op niveau gemeente.

Bij de aanmaak van de derde editie van de capaciteitsmonitor in de loop van 2021 met behulp van de nieuwe bevolkingsprojecties van Statistiek Vlaanderen – die in 2021 beschikbaar zullen worden gesteld – zal opnieuw bekeken kunnen worden hoe de te verwachten verdeling van de leerlingentoeename over de onderwijsvormen best wordt

voorspeld. In elk geval zullen daarbij ook de tendensen die zich de voorbije jaren hebben afgetekend in rekening kunnen worden gebracht.

Bij de verdeling van de capaciteitsmiddelen met het oog op de creatie van bijkomende plaatsen in het secundair onderwijs via concrete capaciteitsprojecten, is vooralsnog geen centrale sturing gebeurd inzake het verhoogd inzetten op bijkomende plaatsen in een bepaalde onderwijsvorm.

De focus bij de verdeling van de capaciteitsmiddelen 2019-2022 (178.155.915 euro) in 2019 lag op het creëren van bijkomende plaatsen in de eerste graad van het secundair onderwijs, zoals ook blijkt uit onderstaande tabel met daarin een overzicht van de geplande plaatsen met behulp van de capaciteitsmiddelen 2019-2022.

	Geplande plaatsen via capaciteitsmiddelen 2019-2022 (*)	
1ste graad A-stroom	8.662	48%
1ste graad B-stroom	1.531	8%
ASO	3.317	18%
BSO	1.186	7%
TSO	2.774	15%
KSO	176	1%
HBO	40	0%
OKAN	64	0%
Onbekend	436	2%
Secundair onderwijs	18.186	100%

(*) Exclusief de bijkomende plaatsen in het basisonderwijs en exclusief de bijkomende plaatsen via capaciteitsmiddelen op begrotingsjaar 2022 die verdeeld werden in 2019 via de Raad van Bestuur van AGION (18 miljoen euro)

Hoewel de kostprijs per bijkomende plaats als selectiecriteria werd meegegeven hebben de scholen bij de verdeling van de capaciteitsmiddelen 2019-2022 – via de selectie van capaciteitsprojecten binnen de lokale taskforce capaciteit – naast plaatsen in het ASO toch ook heel wat plaatsen in het TSO en BSO voorzien.

In functie van de lopende selectie van nieuwe capaciteitsprojecten bij de verdeling van de bijkomende capaciteitsmiddelen op begrotingsjaar 2021 (34 miljoen euro verdeeld over 11 onderwijszones) heeft het departement Onderwijs en Vorming aan de bovengemeentelijke coördinatoren en de onderwijsnetten een overzicht bezorgd van de – volgens de tweede editie van de capaciteitsmonitor – te verwachten tekorten op niveau gemeente en per onderwijsvorm (A-stroom 1ste graad, B-stroom, 1ste graad, ASO, TSO, BSO, KSO) met de vraag om bij het voorzien van bijkomende plaatsen zo goed mogelijk in te spelen op te verwachten tekorten op niveau onderwijsvorm.

In het afsprakenkader bij de verdeling van de bijkomende capaciteitsmiddelen op begrotingsjaar 2021 is ook gevraagd om in functie van het garanderen van de vrije keuze en het versterken van het onderwijsaanbod vanuit de bovengemeentelijke taskforce capaciteit dan wel vanuit elk onderwijsnet toe te lichten in welke mate rekening is gehouden met de te verwachten tekorten op niveau onderwijsvormen bij de selectie van capaciteitsprojecten, waarbij ook de verdeling van bijkomende plaatsen over respectievelijk de A-stroom en de B-stroom in de eerste graad wordt toegelicht. De capaciteitsmonitor geeft dan wel een indicatie van hoeveel extra plaatsen er in totaal nodig zijn, maar niet noodzakelijk hoe deze plaatsen lokaal best ingevuld worden.

In afwachting van de oplevering van de derde editie van de capaciteitsmonitor eind 2021 kan reeds samen met de centrale diensten van de onderwijsverstrekkers (VGO/OGO/GO) in de centrale taskforce capaciteit bekeken worden hoe er aan de hand van de uitkomst van de derde editie van de capaciteitsmonitor best ingespeeld kan worden op de te verwachten tekorten op niveau onderwijsvorm bij de selectie van capaciteitsprojecten op begrotingsmiddelen 2022-2024.

BIJLAGEN

1. [Bijlage 1 Leerlingenaantallen](#)

Aantal geregistreerde inschrijvingen in het gewoon voltijds secundair onderwijs.

De gegevens voor 2020-2021 zijn de voorlopige toestand op 1 oktober. Merk op dat deze op dit moment nog voorlopig zijn. Ze geven de toestand weer in Discimus op de datum van vandaag (16/10/2020).

2. [Bijlage 2 Studiebewijzen](#)

Overzicht van de geregistreerde studiebewijzen in het voltijds SO op 11/9/2020.

Naast de traditionele A-, B-, en C-, attesten zijn ook A-attest met beperking, Attest regelmatige lesbijwoning (ARL) uitstel deliberatie, en ARL overgaan met tekorten mee in de data opgenomen.